

รายละเอียดของรายวิชา (มคอ.๓)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาเขตขอนแก่น คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาสังคมศึกษา

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๒๐๓ ๓๐๗ วิทยาการจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา
(Science of Social Studies Learning Management)
๒. จำนวนหน่วยกิต ๓ ชั่วโมง/สัปดาห์ ๒ หน่วยกิต (๑-๒-๓)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา
  - ๓.๑ หลักสูตร หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต (๔ ปี)
  - ๓.๒ ประเภทวิชา วิชาบังคับ หมวดวิชาเฉพาะด้าน
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชาและอาจารย์ผู้สอน
อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุสรณ์ นามพระราช
อาจารย์ผู้สอน ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุสรณ์ นามพระราช
อาจารย์ ดร.วิรัตน์ ทองภู
๕. ภาคการศึกษา/ชั้นปีที่เรียน
ภาคการศึกษาที่ ๑/๒๕๖๗ ชั้นปีที่ ๓
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (ถ้ามี)
-ไม่มี
๗. วิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (co-requisites) / (ถ้ามี)
-ไม่มี
๘. สถานที่เรียน
สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
๙. วันที่จัดทำรายละเอียดของรายวิชา หรือวันที่มีการปรับปรุงครั้งล่าสุด
๑๔ พฤษภาคม ๒๕๖๗

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา

๑.๑ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และเข้าใจความหมาย ความสำคัญ ความมุ่งหมาย และทฤษฎีการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาสมัยใหม่

๑.๒ เพื่อให้บัณฑิตมีความรู้และเข้าใจวิธีการวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

๑.๓ เพื่อให้บัณฑิตสามารถวิเคราะห์และออกแบบการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้วิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมได้

๑.๔ เพื่อให้บัณฑิตสามารถจัดการเรียนรู้วิชาในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรมในชั้นเรียนได้

๑.๕ เพื่อให้บัณฑิตสามารถนำความรู้และวิธีการจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษาไปประยุกต์ใช้ให้สอดคล้องกับบริบทชุมชนได้

๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา

๒.๑ เพื่อปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

๒.๒ เพื่อปรับปรุงพัฒนาเนื้อหาสาระและกิจกรรมการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานของสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาชีพของคุรุสภา

หมวดที่ ๓ ส่วนประกอบของรายวิชา

๑. คำอธิบายรายวิชา

ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาสมัยใหม่ วิเคราะห์หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม วิเคราะห์แบบเรียน ออกแบบการจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษาเพื่อสอดคล้องกับบริบทชุมชน เทคนิคและกระบวนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน การวัดผลและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑

๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา

บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง
๑๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา	-	- ฝึกปฏิบัติ ๓๐ ชั่วโมง - มีการศึกษาดูงานและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ	๔๕ ชั่วโมง ต่อภาคการศึกษา

๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักเรียนเป็นรายบุคคล

- อาจารย์ประจำรายวิชา แจ้งรูปแบบการให้คำปรึกษาผ่าน โปรแกรม Social Media ต่างๆ เช่น Facebook Line กลุ่มวิชาและไลน์ของผู้บรรยาย

- จัดเวลาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ (เฉพาะนิสิตที่มีต้องการ)

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

รายวิชา	คุณธรรม				ความรู้				ทักษะทางปัญญา				ทักษะความสัมพันธ์			ทักษะการวิเคราะห์			วิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้				
	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๔	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๔	๕
๒๐๓ ๓๐๗ วิทยาการ จัดการเรียนรู้ ทางสังคมศึกษา					●						○										●		

๑. รายละเอียดพัฒนาผลการเรียนรู้ของนิสิต

๒) ด้านความรู้		
๒.๑) ผลการเรียนรู้ด้านความรู้	๒.๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านความรู้	๒.๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านความรู้
● (๑) มีความรอบรู้ในหลักการแนวคิด ทฤษฎี เนื้อหาสาระด้านวิชาชีพของครู อาทิ ค่านิยมของครู คุณธรรม จริยธรรม จรรยาบรรณ จิตวิญญาณครู ปรัชญาความเป็นครูจิตวิทยาสำหรับครู จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการเรียนรู้ เพื่อจัดการเรียนรู้และช่วยเหลือ แก้ไขปัญหาส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรและวิทยาการการจัดการเรียนรู้นวัตกรรมและเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร การศึกษาและการเรียนรู้การวัดประเมินการศึกษาและการเรียนรู้การวิจัยและการพัฒนานวัตกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนและภาษาเพื่อการสื่อสาร สำหรับครูทักษะการนิเทศและการสอนงาน ทักษะเทคโนโลยีและดิจิทัล ทักษะการทำงานวิจัยและวัดประเมิน ทักษะการร่วมมือสร้างสรรค์ และทักษะศตวรรษที่ ๒๑ มีความรู้ ความเข้าใจในการบูรณาการความรู้	(๑) การจัดการเรียนรู้ตามแนวทฤษฎีสร้างนิยาม (Constructivism) โดยให้ผู้เรียนวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ด้วยตนเอง (๒) การเรียนรู้โดยใช้การสืบสอบ (Inquiry-Based Learning) (๓) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-Based Learning) (๔) การเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended Learning) โดยบูรณาการเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการเรียนรู้ด้วยตนเองนอกชั้นเรียนและเรียนร่วมกันในชั้นเรียน (๕) การเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) (๖) การเรียนรู้โดยบูรณาการการปฏิบัติงานจริงในสถานศึกษา (Work-Integrated Learning : WIL)	(๑) วัดและประเมินจากการปฏิบัติตามสภาพจริงหรือในห้องปฏิบัติการ (๒) วัดและประเมินจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ (๓) วัดและประเมินจากการนำเสนอโครงการหรือรายงานการค้นคว้า (๔) วัดและประเมินจากการทดลองสอนในสถานการณ์จำลอง

กับการปฏิบัติจริงและการบูรณาการข้ามศาสตร์ อาทิ การบูรณาการการสอน (TPCK) การสอนแบบ STEM ชุมชน แห่งการเรียนรู้ (PLC) และมีความรู้ในการประยุกต์ใช้		
๓) ด้านทักษะทางปัญญา		
๓.๑) ผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	๓.๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้พัฒนาการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา	๓.๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านทักษะทางปัญญา
○ (๓) สร้างและประยุกต์ใช้ความรู้จากการทำวิจัยและสร้างหรือร่วมสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้สร้างหรือร่วมสร้างนวัตกรรมรวมทั้งการถ่ายทอดความรู้แก่ชุมชนและสังคม	(๑) การเรียนรู้โดยใช้การวิจัยเป็นฐาน (Research-Based Learning) (๒) การเรียนรู้ที่ส่งเสริมทักษะการคิดขั้นสูง (Higher Order Thinking skills) (๓) การส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ด้วยการนำตนเอง (Self-Directed Learning) (๔) การเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน (Problem-based learning)	(๑) วัดและประเมินจากผลการวิเคราะห์แบบวิภาษวิธีเกี่ยวกับประเด็นวิกฤตทางวิชาการ วิชาชีพและทางสังคม (๒) วัดและประเมินจากการนำเสนอรายงานหรือผลการปฏิบัติงาน
๖) ด้านวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้		
๖.๑) ผลการเรียนรู้ด้านวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้	๖.๒) กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนาด้านวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้	๖.๓) กลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้ด้านวิธีวิทยาการจัดการเรียนรู้
● (๓) จัดกิจกรรมและออกแบบการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ เรียนรู้ผ่านการลงมือปฏิบัติและการทำงานในสถานการณ์จริง ส่งเสริมการพัฒนาการคิด การทำงาน การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น โดยบูรณาการการทำงานกับการเรียนรู้และคุณธรรมจริยธรรมสามารถประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกัน แก้ไขปัญหา และพัฒนา ด้วยความความซื่อ	(๑) การออกแบบการจัดการเรียนรู้โดยบูรณาการความรู้ในเนื้อหาวิชาเฉพาะผนวกวิธีสอนกับเทคโนโลยี (Technological Pedagogical Content Knowledge : TPCK) (๒) การทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน (๓) การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์ (Experience-Based Approach)	(๑) วัดและประเมินจากการปฏิบัติตามสภาพจริงหรือในห้องปฏิบัติการ (๒) วัดและประเมินจากการวิเคราะห์และสังเคราะห์องค์ความรู้ (๓) วัดและประเมินจากการนำเสนอโครงการหรือรายงานการค้นคว้า (๔) วัดและประเมินจากการทดลองสอนในสถานการณ์จำลอง

อัสตย์สุจจริต มีวินัยและ รับผิดชอบต่อผู้เรียนโดยยึด ผู้เรียนสำคัญที่สุด		

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน

ลำดับ ที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวนชั่วโมง		กิจกรรมการเรียนรู้ การสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน/ บรรยาย
		ทฤษฎี	ปฏิบัติ		
๑	ชี้แจง - สังเขปรายวิชา - แผนจัดการเรียนการสอน - การศึกษาและแหล่งค้นคว้า - แนะนำเอกสารประกอบคำสอน - แนวทางการวัดผลประเมิน - แนะนำตกลงงานระหว่างภาค ปลายภาค บทที่ ๑ ความรู้เกี่ยวกับวิทยาการ การจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา - ความนำ	๑	๒	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ -อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นภายในห้องเรียน สื่อการสอน -Power Point -เอกสารประกอบคำสอน -รายละเอียดรายวิชา มคอ.๓ การวัดประเมินผล -ถามตอบประเด็น -สังเกตพฤติกรรม -แบบฝึกหัดก่อนเรียน	ผศ.อนุสรณ์ นาม พระราช อาจารย์ดร.วิรัตน์ ทองภู
๒-๓	บทที่ ๑ ความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิทยาการ การจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา ๑.๑ ความนำ ๑.๒ ความหมายของวิชาสังคมศึกษา ๑.๓ ความสำคัญของวิชาสังคมศึกษา ๑.๔ จุดมุ่งหมายของการสอนวิชาสังคม ศึกษา ๑.๕ ประโยชน์ของวิชาสังคมศึกษา ๑.๖ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้สังคม ศึกษาสมัยใหม่ ๑.๗ ปัญหาการเรียนการสอนสังคมศึกษา ๑.๘ สรุปท้ายบท	๒	๔	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ -อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นภายในห้องเรียน -การค้นคว้ารูปแบบการ เรียนการสอนสังคมศึกษา สื่อการสอน -Power Point -เว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ ทางสังคมศึกษา การวัดประเมินผล -สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การปฏิสัมพันธ์ และการ โต้ตอบในชั้นเรียน	ผศ.อนุสรณ์ นาม พระราช
๔	บทที่ ๒ พัฒนาการหลักสูตรสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๒.๑ ความนำ ๒.๒ ขอบข่ายเนื้อหาวิชาสังคมศึกษา	๑	๒	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ -อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นภายในห้องเรียน	อาจารย์ดร.วิรัตน์ ทองภู

	๒.๓ จุดมุ่งหมายของวิชาสังคมศึกษา ๒.๔ หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน กลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ๒.๕ วิเคราะห์หลักสูตรกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม ๒.๖ สรุปท้ายบท			-การค้นคว้ารูปแบบการเรียนการสอนสังคมศึกษา สื่อการสอน -Power Point -เว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ทางสังคมศึกษา การวัดประเมินผล -สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อะไร การปฏิสัมพันธ์ และการโต้ตอบในชั้นเรียน	
๕	บทที่ ๓ แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ๓.๑ ความนำ ๓.๒ ความหมายแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ๓.๓ ความสำคัญแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ๓.๔ ประเภทแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ๓.๕ ประโยชน์แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ๓.๖ วิเคราะห์แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา ๓.๗ สรุปท้ายบท	๑	๒	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ -อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นภายในห้องเรียน -ศึกษาแบบเรียนวิชาสังคมศึกษา -แบ่งกลุ่มการเรียนรู้แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา -การนำเสนอ สรุป อภิปราย พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ สื่อการสอน -Power Point -แบบเรียนวิชาสังคมศึกษา การวัดประเมินผล -สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้อะไร -ถามตอบประเด็นสงสัย -แบบฝึกหัดท้ายบท	อาจารย์ดร.วิรัตน์ ทองภู
๖-๗	บทที่ ๔ การจัดการกิจกรรมการเรียนรู้สังคมศึกษาสมัยใหม่ ๔.๑ ความนำ ๔.๒ ความหมาย ๔.๓ ประเภทการจัดการเรียนรู้ ๔.๔ รูปแบบการจัดการเรียนรู้สมัยใหม่ - รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบ Active Learning - การจัดการเรียนรู้แบบ PLC - การจัดการเรียนรู้แบบปัญหาเป็นฐาน - การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสาน	๒	๔	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ -วิธีการแบบจิกซอร์ -อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ความคิดเห็นภายในห้องเรียน -แบ่งกลุ่มการเรียนรู้ศึกษาและวิเคราะห์รูปแบบการเรียนรู้อะไรที่เหมาะสมต่อการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา -อภิปรายพูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้	ผศ.อนุสรณ์ นาม ทะราช

	- การจัดการเรียนรู้แบบสืบสวนสอบสวน - การสอนแบบจิกซอร์ ๔.๕ แนวโน้มการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษาในอนาคต ๔.๖ สรุปท้ายบท			สื่อการสอน -Power Point -เอกสารเนื้อหาในหัวข้อเรียน การวัดประเมินผล -สังเกตพฤติการณ์เรียน -แบบฝึกหัดท้ายบท	
๘-๙ -๑๐	บทที่ ๕ การพัฒนาการออกแบบการจัดการเรียนรู้ทางสังคมศึกษา ๕.๑ ความนำ ๕.๒ ความหมาย ๕.๓ ประเภทของแผนการจัดการเรียนรู้ ๕.๔ โครงการสอนสังคมศึกษา ๕.๕ แผนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ๕.๖ เทคนิคและกระบวนการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ๕.๗ การวิเคราะห์และออกแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา - การวิเคราะห์และออกแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ตามหลักสูตร - การวิเคราะห์และออกแบบการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา ที่สอดคล้องกับบริบทของชุมชน ๕.๘ สรุปท้ายบท	๓	๖	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ -อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - ความคิดเห็นภายในห้องเรียน -แบ่งกลุ่มวิเคราะห์และออกแบบแผนการจัดการเรียนรู้วิชาสังคมศึกษา สื่อการสอน -Power Point -ตัวอย่างโครงการสอน -ตัวอย่างแผนการจัดการเรียนรู้ -ตัวอย่างสื่อและกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่างๆ -การนำเสนอ สรุป อภิปราย พูดคุยแลกเปลี่ยนเรียนรู้ การวัดประเมินผล -สังเกตพฤติกรรมการเรียน -ถามตอบข้อสงสัย -แบบฝึกหัดหลังเรียน	ผศ.อนุสรณ์ นาม พระราช
๑๑	บทที่ ๖ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ๖.๑ ความนำ ๖.๒ ความหมายของการจัดกิจกรรม ๖.๓ ความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่สอดคล้องกับสาระการเรียนรู้ ๖.๔ ความสำคัญของกิจกรรมการพัฒนาผู้เรียนต่อสถานศึกษา ๖.๕ เป้าหมายการจัดกิจกรรม ๖.๖ รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๖.๗ แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	๑	๒	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ -ค้นคว้าการพัฒนาผู้เรียน สื่อการสอน -Power Point - ตัวอย่างกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การวัดประเมินผล -สังเกตพฤติกรรม -แบบฝึกหัดหลังเรียน -ถามตอบประเด็นข้อสงสัย	ผศ.อนุสรณ์ นาม พระราช

	๖.๘ บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ๖.๙ ขั้นตอนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ๖.๑๐ การประเมินผลกิจกรรม ๖.๑๑ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในศตวรรษที่ ๒๑ ๖.๑๒ สรุปท้ายบท				
๑๒-๑๓	บทที่ ๗ การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สังคมในสถานการณ์จำลอง ๗.๑ ความนำ ๗.๒ ลักษณะการสอนสังคมศึกษา ๗.๓ หลักการ วิธีการปฏิบัติการสอน ๗.๔ การเตรียมตัวก่อนการสอน ๗.๕ เทคนิคการนำเข้าสู่บทเรียน ๗.๖ ทักษะการอธิบาย ๗.๗ ทักษะการเฝ้าและแปรเปลี่ยนความสนใจ ๗.๘ ทักษะการใช้คำถาม ๗.๙ ทักษะการเสริมกำลังใจ ๗.๑๐ ทักษะการใช้สื่อการสอน ๗.๑๑ ทักษะการสรุปบทเรียน ๗.๑๒ ทักษะการควบคุมชั้นเรียน ๗.๑๓ สรุปท้ายบท	๒	๔	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ -อภิปรายแลกเปลี่ยน -การทดลองสอนวิชาสังคมศึกษาในสถานการณ์จำลอง (การสอนแบบจุลภาค) -นิสิตจับฉลากแล้ววิจารณ์ สื่อการสอน -Power Point -คลิปตัวอย่างวิดีโอการสอนสังคมศึกษาจาก You tube การวัดประเมินผล -ทักษะการสอนในสถานการณ์จำลอง -สังเกตพฤติกรรม -แบบฝึกหัดหลังเรียน	อาจารย์ดร.วิรัตน์ทองภู
๑๔	บทที่ ๘ การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา ๘.๑ ความนำ ๘.๒ ความหมาย ความสำคัญ ๘.๓ เกณฑ์การประเมินผลทางสังคมศึกษา ๘.๔ วิธีการวัดและประเมินผลทางสังคมศึกษา ๘.๕ เครื่องมือที่ใช้ในการวัดผลการศึกษา ๘.๖ การสร้างข้อสอบ ๘.๗ การสร้างแบบสอบถาม ๘.๘ สรุปท้ายบท	๑	๒	กิจกรรมการสอน -บรรยายสื่อการสอน -แบ่งกลุ่มออกแบบกิจกรรม -ฝึกการสร้างแบบสอบถามประเมินความพึงพอใจ สื่อการสอน -Power Point -ตัวอย่างแบบทดสอบ การวัดประเมินผล -การออกแบบเครื่องมือ -สังเกตพฤติกรรม -แบบฝึกหัดหลังเรียน	-ผศ.อนุสรณ์ นามพระราช
๑๕	บทที่ ๙ บทบาทครูสังคมศึกษาตามทัศนะพระพุทธศาสนา ๙.๑ ความนำ	๑	๒	กิจกรรมการสอน -บรรยายประกอบสื่อ	-ผศ.อนุสรณ์ นามพระราช

๙.๒ บทบาทหน้าที่ครูสังคมศึกษา ๙.๓ ลักษณะของครูสอนวิชาสังคมศึกษา ๙.๔ คุณลักษณะครูที่ดีจากผลการวิจัย ๙.๕ คุณลักษณะครูที่ดีในวรรณคดี นักวิชาการ ๙.๖ หน้าที่และภารกิจของครูวิชาสังคมศึกษา ๙.๗ บทบาทหน้าที่ครูที่ดีของนักวิชาการในทางพระพุทธศาสนา ๙.๘ บทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของครู ๙.๙ เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครูสอนสังคมศึกษา ๙.๙.๑ มาตรฐานทางวิชาชีพครู ๙.๙.๒ ครูคุณภาพ ๙.๙.๓ มาตรฐานระดับคุณภาพครู ๙.๙.๔ มาตรฐานวิชาชีพครูสังคมศึกษา ๙.๑๐ สรุปท้ายบท				-อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ความคิดเห็นภายในห้องเรียน -การค้นคว้าบทบาทครู -ทำ my mapping ชั้นเรียน สื่อการสอน -Power Point -เว็บไซต์และแหล่งเรียนรู้ทางสังคมศึกษา การวัดประเมินผล -สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ การปฏิสัมพันธ์ และการโต้ตอบในชั้นเรียน -แบบฝึกหัดท้ายบท -ถามตอบข้อสงสัย	-อาจารย์ ดร.วิรัตน์ ทองภู
รวมจำนวนชั่วโมง		๑๕	๓๐		

๒. แผนการประเมินผลการเรียนรู้

กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้*	กิจกรรมการประเมิน	กำหนดการประเมิน (สัปดาห์ที่)	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	ความรู้จากการศึกษาและการวิเคราะห์จากการทำงานกลุ่ม	งานมอบหมาย	๒-๘	๒๐ %
๒	ความรู้	การทดสอบย่อยในชั่วโมง	๙-๑๕	๒๐ %
๓	ความรู้	สอบปลายภาค	๑๖	๔๐ %
๔	ความรับผิดชอบต่อความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล	การสังเกตพฤติกรรม/การมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน/การทำงานกลุ่ม/การเสนอผลงาน/การลงพื้นที่ในชุมชน	ตลอดภาคการศึกษา	๒๐ %
* ระบุผลการเรียนรู้หัวข้อย่อยตามที่ปรากฏในแผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบของรายวิชาของรายละเอียดของหลักสูตร (แบบ มคอ. ๒)				

๒.๑ สรุปการประเมินผลรวม ๑๐๐ คะแนน แบ่งออกได้ดังนี้

๒.๑.๑ ประเมินผลระหว่างภาค ร้อยละ ๕๐ แบ่งตามกิจกรรมและเนื้อหา ดังนี้

- การเข้าชั้นเรียน/การร่วมกิจกรรมฯลฯ ร้อยละ ๑๐
- การถามและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ ร้อยละ ๑๐
- ฝึกเขียนแผน/การส่งงานตามกรอบเวลา ร้อยละ ๑๐
- นำเสนองานมอบหมาย/สอนในชั้นเรียน ร้อยละ ๒๐

๒.๑.๒ ประเมินผลปลายภาค ร้อยละ ๕๐ แบ่งตามกิจกรรมและเนื้อหา ดังนี้

- เอกสารรูปเล่มรายงาน/แผนการจัดการเรียนรู้ ร้อยละ ๒๐
- สอบปลายภาค (ทฤษฎี) ร้อยละ ๓๐

รวมทั้งสิ้น ๑๐๐ คะแนน

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียน

๑. ตำราและเอกสารหลัก

อนุสรณ์ นามพระราช. **วิทยาการจัดการเรียนรู้สังคมศึกษา**. ขอนแก่น; มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น, ๒๕๖๖.

๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ

ไกรนุช ศิริพูน. **ความเป็นครู**. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล, ๒๕๓๑.

คณาจารย์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช. **วิธีการสอนสังคม**. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมิกราช, ม.ป.ป..

น้อมฤดี จงพยุหะ. **คู่มือการเรียนวิชาการสอนสังคมศึกษา ระดับประถมศึกษา**. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์การสยาม, ๒๕๑๕

บุญชม ศรีสะอาด,รศ.ดร.. **การพัฒนาการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ ๒. กรุงเทพฯ : ชมรมเด็ก, ๒๕๔๑.

ชาญชัย ศรีไสยพชร. **ทักษะและเทคนิคการสอน**. กรุงเทพฯ: พิทักษ์อักษร, ๒๕๓๘.

ญาดาพนิต พินกุล,ผศ. **หลักการสอน**. กรุงเทพฯ: วีระวิทยาพนธ์, ๒๕๓๘.

ทิสนา แชมณี, รศ.ดร.. **ศาสตร์การสอน**. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, ๒๕๔๗.

เทพเวที (ประยุทธ์ ปยุตโต),พระ. **เทคนิคการสอนของพระพุทธเจ้า**. กรุงเทพฯ : มูลนิธิพุทธธรรม, ๒๕๓๐.

นาคยา แสงไทย,ผศ.ดร.. **ยุทธวิธีการสอนสังคม**. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนส์ไตร์,๒๕๔๑.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์,รศ.ดร.. **จิตวิทยาการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซทกรพิมพ์, ๒๕๒๑.

พนัส หันนกรินทร์,รศ.ดร.. **การมัธยมศึกษา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์พิมพ์เนศ, ๒๕๒๔.

รุ่งทิวา จักรกร. **วิธีการสอนทั่วไป**. กรุงเทพฯ : คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ๒๕๒๗.

รัศมี ภิบาลแทน,ผศ.ดร.. **พฤติกรรมการสอนวิชาสังคมศึกษา**. กรุงเทพฯ : ฝ่ายตำราและอุปกรณ์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง, ๒๕๒๘.

วิชัย ดิสสระ, รศ.ดร.. **การพัฒนาหลักสูตรและการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาสน์, ๒๕๓๕.

วิชาการ,กรม. กระทรวงศึกษาธิการ. **คู่มือสังคมศึกษา พ.ศ.๒๕๒๐** ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ – ๒

กรุงเทพมหานคร : รุ่งเรืองสาส์การพิมพ์, ๒๕๒๐
เฉลียว กาละเวก. การสอนสังคมศึกษา. กรุงเทพฯ.: โอเดียนส์, ๒๕๒๐
ศึกษาธิการ, กระทรวง. **คู่มือกาใช้หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนต้น พ.ศ. ๒๕๒๑.** กรุงเทพมหานคร :
จงเจริญการพิมพ์, ๒๕๒๑
สุจินต์ วิศวธีรานนท์, สุมนทิพย์ บุญสมบัติ. **พฤติกรรมการสอนมัธยมศึกษา.** นนทบุรี : มหาวิทยาลัย
สุโขทัยธรรมธิราช, ม.ป.ป.
สุนทร โคตรบรรเทา, ดร. **เทคนิคการสอนครบวงจร.** กรุงเทพฯ : บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น, ๒๕๓๕.
สุมิตร คุณากร, ดร. **หลักสูตรและการสอน.** กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์ขจรการพิมพ์ ๒๕๑๘
สุนทร สุนันท์ชัย. **เทคนิคและวิธีสอนสังคมศึกษา.** พระนคร : อักษรเสรี, ๒๕๑๔
สุรินทร์ สรสิริ และดำรง มัชฌมนันท์. **วิธีสอนสังคมศึกษา** พระนคร : โรงพิมพ์คุรุสภา, ๒๕๑๕
วิชัย วงศ์ใหญ่. **กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการเรียนการสอนภาคปฏิบัติ.** สุวีริยาสาส์น,
กรุงเทพฯ: ๒๕๓๗
สุวิทย์ มูลคำและอรทัย มูลคำ. **เรียนรู้สู่คู่มืออาชีพ.** กรุงเทพฯ ดวงกลมสมัย: ๒๕๔๔.
อารีย์ พันธมณี. **จิตวิทยาการเรียนการสอน.** กรุงเทพฯ, ตันอ้อ ๑๙๙๙: มปป.

๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนิต

๑.๑ ในวันแรกของการเรียนการสอน อาจารย์ผู้บรรยายอธิบายให้นิสิตเข้าใจถึงการปรับปรุงของรายวิชานี้
จากการเรียนการสอนในภาคการศึกษาที่ผ่านมา และประโยชน์จากข้อคิดเห็นของนิสิตต่อการพัฒนาของ
รายวิชา เพื่อส่งเสริมให้นิสิตแสดงความคิดเห็นต่อการพัฒนารายวิชาในช่วงปลายภาคการศึกษา

๑.๒ ให้นิสิตประเมินพัฒนาการของตนเองโดยการเปรียบเทียบ ความรู้ ทักษะในการประมวลความคิดและ
การวิเคราะห์ก่อนและหลังการเรียนรายวิชานี้

๑.๓ ส่งเสริมให้นิสิตแสดงความคิดเห็นต่อการเรียนการสอน และการพัฒนารายวิชาผ่านระบบการ
ประเมิน On line ของมหาวิทยาลัย

๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน

๒.๑ จัดประชุมระดมความคิดเห็นจากคณาจารย์ผู้บรรยายประจำของสาขาวิชาปลายภาค

๒.๒ อาจารย์ผู้บรรยายมีการประเมินการสอนด้วยตนเอง ดูผลการเรียนของนิสิต และทำรายงานสรุป
พัฒนาการทั้งบุคลิกภาพและแนวความคิดของนิสิต ปัญหา อุปสรรค และแนวทางแก้ไขหรือการเปลี่ยนแปลง/
ปรับปรุงของรายวิชา

๓. การปรับปรุงการสอน

๓.๑ การประมวลความคิดเห็นของนิสิต การประเมินการสอนของตนเองและสรุปปัญหา อุปสรรค
แนวทาง แก้ไขเมื่อสิ้นสุดการสอน เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้นในการปรับปรุงรายวิชาในภาคการศึกษาต่อไป

๓.๒ การวิจัยในชั้นเรียน เพื่อพัฒนารูปแบบ วิธีการเรียนการสอน และวิธีการฝึกปฏิบัตินอกสถานที่

๓.๓ การแจกแบบสอบถาม เพื่อให้นิสิตได้ตอบและแสดงความคิดเห็นสะท้อนแนวคิดถึงการสอนและการ
พัฒนาตนเองของนิสิต

๓.๔ ปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาให้ทันสมัยและเหมาะสมกับนิสิตรุ่นต่อไป

๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์รายวิชาของนิสิต

- ๔.๑ ให้นิสิตได้มีโอกาสตรวจสอบคะแนนและเกรดก่อนส่งเกรดให้สำนักทะเบียนและประมวลผล
- ๔.๒ จัดประชุมคณาจารย์เพื่อออกข้อสอบรวมกับการพัฒนาข้อสอบเพื่อให้ได้มาตรฐาน
- ๔.๓ อาจารย์แสดงตัวอย่างการประเมินผลในรายวิชาเพื่อการทดสอบ
- ๔.๔ อาจให้มีกรรมการทดสอบ และการสุ่มตรวจสอบการให้คะแนนในรายวิชาหรือรายงานของผู้เรียน
- ๔.๕ เปรียบเทียบการให้คะแนนข้อสอบแต่ละข้อในรายวิชา ตามเกณฑ์ที่กำหนด
- ๔.๖ อาจจัดทำข้อสอบมาตรฐานสำหรับรายวิชา หรือสถาบันบันการศึกษที่เกี่ยวข้อง
- ๔.๗ สํารวจความคิดเห็นเกี่ยวกับคำถามในข้อสอบจากผู้ใช้บัณฑิต เพื่อปรับมาตรฐานข้อสอบ

๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา

๕.๑ นำผลที่ได้จากการสอบถามความคิดเห็น คะแนนสอบของนิสิต การประชุมสัมมนา นำมาสรุปผล และพัฒนารายวิชาก่อนการสอนในภาคการศึกษาหน้า

๕.๒ นำข้อคิดเห็นของนิสิตจากข้อ ๑ มาประมวล เพื่อจัดกลุ่มเนื้อหาความรู้ที่ต้องปรับปรุง วิธีการศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และรูปแบบของการศึกษาการปฏิบัติงานนอกสถานที่ ผลจากการประมวลจะนำไปปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนในรุ่นต่อไป

๕.๓ นำผลการประเมินการสอนของตนเองจากข้อ ๒ มาจัดกลุ่มเทียบเคียงกับข้อคิดเห็นของนิสิต เพื่อพัฒนาเนื้อหาสาระให้ทันสมัย ปรับวิธีการเรียนการสอน และวิธีการประเมินผลให้ตรงกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังในแต่ละเนื้อหา

ลงชื่อ.....

(อาจารย์ดร.วิรัตน์ ทองฤ)

บรรยายรายวิชา

วันที่ ๒๐ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุสรณ์ นามพระราช)

ผู้รับผิดชอบรายวิชา/บรรยายรายวิชา

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗

ลงชื่อ.....

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อนุสรณ์ นามพระราช)

ประธานหลักสูตร/ผู้พิจารณา

วันที่ ๒๑ พฤษภาคม ๒๕๖๗